

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Felolvas szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és azok díjat fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és csütörtökön.

Biráink helyzete.

Nyomorúságosabb existenciát, — mint az elsőfokú bíróságok bíráinak juttat Tisza Kálmán kegyelméből a magyar állam, — képzelné se tudunk magunknak abban a társadalmi légkörben, a melybe a bírák tartoznak. Európáigazerte egyedül áll ez az ország, hol a bírói javadalmazás oly alacsony, mikép abból a bíró, — feltéve, hogy néhány tagból álló családdal bír, — megélni csak a legnagyobb nélkülözések mellett képes.

Pedig ha van állam, hol a bírói állásnak méltóságot, tekintélyt kell biztosítani, a hol azt a közvélemény minden áramlata ellen a függetlenség védbástyájával kell körülszancézni, úgy a mi államunk az, hol azonban azt — mint nem rég láttuk, — a kormány főispáni önkény alá akarta kényszeríteni törvény által.

S ez az egyetlen törvény, mellyel Tisza Kálmán hosszú uralma alatt a bírák jólétéről gondoskodni megkísérelt, — minden egyéb a bírákra vonatkozó intézkedése csak az állás méltósága ellen irányul s csak egyetlen érthető célt követ: biztosítani a bírák szavazatát a kormánypartú képviselők számára.

Ezt Tisza Kálmán uralma el is érte, mert mai nap kevés oly bíró van az országban (ha egyáltalán van olyan) a ki politikai meggyőződését felsőbb nyomás ellenére érvényesíteni meri.

Hanem azért nem a kormánynak jutott eszébe: a bírák sanyarú existenciáján segíteni. Olaszországban oly időben, midőn az állam nyakig uszott az adósságok özönében, maga a kormány emelte föl a bírák fizetését; — nálunk erre nem gondolnak.

Míg végre maguk a bírák emelik föl kérés szavukat s tömegesen járulnak a képviselőház színe elé: onnan remélve segélyt és támogatást.

Semmi kétségünk sincs aziránt, hogy a mintegy testületi föllépése az elsőfokú bíróságoknak megtermi gyűlöletét. De az a tény, hogy ők silány anyagi helyzetük

kényszerhelyzetében — mint kérényezők állanak az ország színe előtt: elszomorító s nyugtalanító.

Az első fokú bíróságok kezébe van lefektetve polgárságunk anyagi jóléte, kereskedelmünk s iparunk biztonsága.

Az első leggyorsabb jogsegély onnan váratik el, — s a másodbíróság, vagy pláne a harmadbíróság igazságszolgáltatása igen gyakran már elkésve érkezik meg, hosszú idő után. Az elsőbíróságoktól függ a szegény peres felek ügye, mert ők alig képesek a nálunk szokatlanul hosszúra nyuló igazságszolgáltatás rendes menetét bevárni, s a legigazságosabb ügyekben is arra kényszeríthetők, hogy anyagi veszteségek árán is egyezsége lépjenek.

Rájuk nézve áll az a közmondás: „Adj uram istenem, de mindjárt!”

És kik azok az elsőfokú bírák, a kik az első jogsegélyt nyújtják?

Mindenekelőtt az állam fukarsága következtében peres ügyekkel tulton-tul elhalmozott s így a legnagyobb erély s szorgalom mellett is nyakig restantiában uszó napszámások, a kiknek alig van idejük léleketzvetéltre is. Hogy állásuk követelményeinek megfelelni tudjanak, kénytelenek sokat és gyorsan dolgozni. Ez a gyors és sok munka az alaposág rovására megy.

Ezenfelül ők az élet legprimitívabb gyönyöreiről is kénytelenek lemondani, s szigorú takarékossgát fejteni ki, hogy el ne merüljenek az adósságok örvényébe. A ki pedig erre nem képes, az rendszerint elveszett az igazságszolgáltatásra nézve, mert az igen gyakran megvásárolható bíróvá lesz.

Nem hiába mondják a bírák kérényekben, hogy fizetésükből nem képesek megélni a nélkül, hogy „Lé- tük e!” ne kockáztassák. Mindezekből folyik az is, hogy bírói állásra többnyire azért pályáznak, mert nem

éreznek magukban elég életrevalóságot az ügyvédi pályán is boldogulni.

Az ilyen bírák pedig, még ha a leglelküismereteseb emberek is, — képtelenek a bírói hivatás magaslatára emelkedni s az igazságszolgáltatásnak csak nagy kárára hozzák meg „Ö Felsége a király nevében” ítéleteiket.

Emeljük föl tehát bíráink fizetését, tegyék lehetővé független megélhetésüket s ezzel nagyobb hasznot hajtottak az államnak, mintha milliókkal tömik azt a militarizmust, mely eddig a rendkívül áldozatok dacára se tudta hivatását kellőképp betölteni.

Országgyűlési napló.

— **márczius 8.** — A képviselőház mai ülésén Gulner Gyula, György Endre és Ugron Ákos szözláltak fel. A mai nap hőse, a mérsékelt ellenzéki Gulner Gyula, ki másfélórásig tartó nemes és hévteljes szónoklatban romba döntötte a kormánypartú szónokok érveit. Baross-on kívül, különösen Berzevizyvel foglalkozott. Kimutatta Berzevizy érveinek tarthatatlanságát, melyekkel a javaslat mellett kirottok. Másfélórásig tartó beszéd alatt egy pillanatra sem esökkent az érdeklődés. — Az ellenzék egészen feltrissült Gulner beszéde alatt és zajos éljenzéssel adott kifejezést méltanyulásának. Gulner mai beszédét legszebb parlamenti sikereikhez számíthatja. Gulner után a kormánypartból György Endre szözlalt fel, kijelentve, hogy a 25. §-ban semmi jogellenességet nem talál. György Endre kacérkodott a függetlenségi párttal és töle töltetleg iparkodott a mérsékelt ellenzékét diszkreditálni.

György Endre beszédét az ellenzék többször félbe szakította. Anyira nem kímélték egymást, hogy az elnöknek is többször közbe kellett lépni. György után még Ugron Ákos beszélt röviden a szakasok ellen.

Az ülés elején Tisza két törvényjavaslatot terjesztett elő, azután kiment és az egész tárgyalás alatt nem jött többé be.

— **márczius 9.** — Eötvös s a mai nap hőse, beszéde a nemzeti ellenállás ügyének hatalmas, s igaz kifejezője volt. Eötvös történelmi és jogtörténelmi fejtegetésekbe bocsátkozva polemizált, Fabinyval, Ziskayval, György Endre-vel és a honvédelmi miniszterrel. Etes kritikával fejtegette, hogy az ezredtulajdonosok közt alig találni magyar nyelvet, s beszéde fonalan nemesak alaptalannak.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Tanulságos vers.

Szép dolog a mártírság.
Kellemesnek ám ne mondják. —
Mért veressem be a fejem?
Hogy az igaz igaz legyen?
Az igazság csak igazság,
Akkor is, ha elhallgatják.
Igazat tégy s ne beszéljed.
Amaz legyen törekvésed,
Ha emeből bajod támad
S igaz szóra, fiam szádát
Abhoz nyisd csak (s ezt bölcs mondja!)
Kinek nincsen bunkós botja.

Révész Ernő.

Az ezred Adonisa.

SYSPHUS.

(Folytatás.)

Éppen a sátorbátor szélére ért kíséretével, midőn távolról egy lovas jött vágatva. Az ezredes szeméihez kapta látesővét, s a lovasban Fridolin urat ismerve meg, oda szözl kíséretéhez: „No, nem tudom, Adonisunk kibirja e a mai esetepatét? Félek, hogy valami baj éri.”

Fridolin pár perc múlva az ezredes mellett állt, s tisztelgése jelenti, hogy a bal szárny már harezra készen áll.

Negyed óra múlva megkezdődött a gyakorlat. A csapatok derekasan megállták helyüket. Már két órája állt a harez, de nem lehetett eldönteni, hogy melyik félé a győzelem babójára.

Ekkor Strengau ezredes rohamot fuvattat. A parancsnoksága alatt álló század szélvészékként vágat az „ellenségre.”

Legelől Fridolinunk rohamt telivér lován, Strengau örült, hogy huszárai ily bátran nyomulnak elő, de fejesőválvá mondogatá, hogy Fridolin nem soká bírja ki a rohamot.

Úgy is lett. Már alig kétszáz lépésnyire volt Fridolinunk a tüzésérg egy nehéz átegetől, midőn az áteget vezénylő tüzészt tűzet vezényelt.

Ámbár csak három Uchatus ágyú adott tüzet, (vak töltéssel!) Fridolin lova annyira kijött a koncepstusból, hogy az ezred Adonisát levágta a gyöpre.

Fridolin csakhamar feltápaszkodott, de esakója s fekete fütői a földön heverték.

Strengau ezredes gúnysos mosollyal fordult egy altiszthez s imig, en beszéde: „Milyen rovatokat tartalmaz protokolluma?”

Az altiszst stellungba vágva magát, feleli: „Halottak, — sebestáltak, — elfogottak vagy eltűntek.” Strengau pedig egész komolyan szözl: „Irja be: X. Fridolin huszárhadnagy skalpirozva lett.”

Fridolinunk összeszedte magát, s gyönyörű fekete parókáját újra ráhesztve fejére, melyen alig egypár szál, — s az is ezinoberpiros, — haj szerénykedett, gyalog szerrel menekült a csata zajából, s felvettette magát a tábori kórházba.

Mialatt e kórházban reparálta skalpiroztatása nyomait, minden követ megmozgatott, hogy áthelyezzek másbóra.

Befolyásos rokonai s ismerősei végre ki is vitték, hogy a hadgyakorlatok végével át lett helyezve.

Strengau ezredes a bücsüstélyen kissé rózsaszínű lévén, tősztozni kezd.

„Poharam t, — ugymond, a távozó bajtársra, Adonisunkra emelem! Eljen ély soká, a hány szál haja a paró — — — a fejem, akarom mondani, diszlik!”

Legyen még sokáig büszkesége, disze ezredünknek, s óvja isten a skalpi akarom mondani, a sebestől. A könyörtelen golyók pedig kerüljék el mindannyiszor vattáj— akarom mondani lábászát.

Eljen!”

Másnap Fridolin új állomására utazott, s a kudarcz és Strengau tőszta feletti dühében egy hétig beteges volt.

Itt is kőzbámulat tárgya volt, s sokat beszéltek róla mindenfélre. De itt is akadt ellensége, még pedig Ondrejésk vén őrnagy személyében.

Ez is mint Strengau, — kinek meghitt barátja volt, mindazt, a mi aristokratikus, pláne, ha haszontalan ügyesség pók-hendőség is párosul a 7—9 águ koronával. Ondrejésk valóságos úrszolgárvolt. Atyja dnyarszágad gyáros volt, s mint olyan, ki porból emelkedik magasra, fiát is ilyen tónusban nevelte, s célját el is érte.

Az őrnagy ámbár ezeket is költethet volna havonként, mindig úgy élt, mint egy minden magán vagyon nélküli tiszt-helyettes. Az intézetben, s később is, dacára, hogy anyai finom modoru népséggel érintkezett, megmaradt faluskának. Talán e miatt is avanciozott oly lassan. Már a vén Strengau is fel tudta vinni ezredességgé, sőt több kortársa feljebb is, ő még mindig őrnagy volt.

Otromba eszakákat, néha kopott ruhát viselt, s garasos szivart szivott, s csak vendégei számára tartott finomabbakat.

Ha ismerős hölgyvel találkozott az utcán, szivarját agyarái közt tartá s oly hangon, mintha a csata zajában vezényelve dörgö: „Kuntág Gné Frau.”

Az őrmester s a tábornok neje előtte egyaránt „Gné Frau” volt, mért is elkorcsolták „major Gné Fraunk.”

Sütögták még, hogy az olasz hadjárat alatt, hol mint kapitány aratta a babért, egy botrányt provokált, s enniatt nem emelkedhetett az őrnagy rangon felül. De hisz ez mellékes. Elég az hozzá, hogy Fridolin barátunkat az első pillanattól kezdve gyűlölte.

Egyszer találkozta Strengau barátjával, ez utóbbi elmesélte neki Fridolinunk viselt dolgait, t. i. a vadlik vattából valóságát s elfordulását ama lovaglaskor, (az öreg Strengau megtudta) s a skalpirozási séánt.

No, hiszen „Gné Fraunk” sem kellett több. Csak az alkalmat várta, hogy csúffá tegye a szerencsétlen Adoniszt.

Az alkalom nem soká késett.

Mordkerl báró tábornok nagy estélyt adott, melyre az összes helyben állomásozó tisztek s néhány előkelő civil család hivatalosak voltak. A souper-nél a vendégek nagy száma miatt nem lévén elég a tábornok személyete, több tiszti szolgát rendelt felszolgálni.

de megszégyenítőnek is mondá azt az állítást, mintha tisztívizsga nyelvének megállapítása felségjog volna. Majd áttért arra, hogy a két évi szolgálat megnehezíti a családalapítást és a kenyérkeresetet.

Teljes két és fél óráig beszélt, majd páthosszal, majd humorosan, majd a legelősebb guny hangján, s egészen lebilincselve tartotta a ház figyelmét. Eötvösnek nagyhatalús beszéde még magasabbra tűzte a pártállás lobogóját és okoskodásainak valamint következtetéseknek sulya alatt a kormány érvei megsemmisültek.

Eötvös előtt Szentkirályi Albert beszélt, kinek egy óráig tartó szónoklata igen érdekes volt: az ő és Eötvös szónoklata töltötték be a mai ülést. Szentkirályi a 25. §-t nemcsak katonái, hanem politikai szempontból is veszélyesnek tartja s ha igaz, hogy-e javaslat tárgyalása alatt a ház tekintélye is megrendült, azt Szentkirályi igen helyesen tulajdonítja annak, hogy a törvényjavaslat bevallott intenciója teljesen elüt attól, ami a javaslatnak gyakorlati eredménye lesz.

— **márczius 11.** — Ma fényes napja volt az ellenzéknek, három irányban vételezték bonéks alá a kormány álláspontja, s mindhárom irányban az ellenzék szónokai érveltek, melyekre még szöf-makkal is föllette néhéz megtelehni.

A képviselőház mai ülésén bejelentette az elnök Visontai Kovács László leköszönését háznagy tisztéről.

Azután folytatták a védőirajvaslat 24. és 25. §-nak tárgyalását, mely személyes kérdésben való felszólalásokkal kezdődött. Ziskay Antal, Asóth János reflektáltak, Eötvös szombati beszéde, mire Eötvös Károly élénken és érdekesen válaszolt.

Napirend megkezdésével Kovács Albert szolt a szakaszok ellen, főképp Berzevizyvel és Jónással polemizálva.

Jónás Odón személyes kérdésben való felszólalása után Pongrácz Károly gróf beszélt, s Eötvös Károly szombati beszédének egynehány passzusára, meg Thálnak ugyanakkor mondott közbeszólására tett észrevételeket.

Utána Perczel Miklós beszélt, ki mai felszólalásával is magára vonta az egész ház figyelmét. A baloldalon zajos eljenzés kísérte az érvekben gazdag és formailag is szép beszédet.

A mai nap legkimagaslóbb momentuma volt Hodossy Imrénének mai felszólalása, ki higgadtan, tárgyilagosan azt a tételt fejté ki, hogy nincs az államéletnek oly része s nincs oly felségjog sem, melyre a törvényhozás befolyást ne gyakorolhatna, amint ez már nem egy felségjoggal történt, midőn a törvényhozás megszabta, mielő foltelték és határokat közt gyakorolando az illető felségjog.

Az ülés utolsó szónoka Hevessy Benedek volt, ki hazafias mély meggyőződéssel áthatott beszédében tükrözve vissza egyéni érzelmeit, melyek az ellenzék részéről zajos tetszésben részestültek.

Külföldi szemle.

A szerbiai változásokról a Pester Correspondenz a következőket írja: Eltagadhatatlan, hogy Milán király, ha már egyszer eltökélte magát a leköszönésre, képebb embert nem állíthatott a regenszég élére, mint Risties Jovant. Az egyetlen szerb államférfi, ki mérközhetik vele, Garasani; csak hogy ez nem népszerű Szerbiában s a király kegyének sem örvend: Risties és regenszarsái most pártokivülélieknek tekintendők. A Guies Száva elnöksége alatt alakult radikális kabinetnek nehéz feladatokat kell teljesítenie; az első és legnehezebb feladat a pénzügyi rendezés. Epp e pontban vezettek sokat, tehát sokat is jóvá kell tenni. Jó pénzügyekkel jó politikát lehet csinálni. Az is tévedés, ha a radikálisokat végkép pánszlávoknak tartják. Mit akarnak a radikálisok? Meg akárik övni nemzeti sajátosságaiikat, országuk függetlenségét, nyelvüket s kultúrájukat; ez s csak nagyon nehezen ferde össze az orosz befolyás általvaló állással. Risties kinevezése nincs ugyan egészen a szövetség hatalmak óhaja szerint, de rájuk nézve kellemetlenséget nem jelent.

A vén Gné Frauak csinos és ügyes inasa is ezek között volt.

Később, mielőtt a theat felszolgálták volna, az órnagy kiment az előszobába, s figyelmeztette insását, hogy a delatún megbeszélteket el ne felejtse, különben becsúszhat. Az inas eleinte mégis szabadkozott, de végre felve gazdája boszujától riált az akura.

A theat kisebb asztaloknál, egyes csoportonként szolgálták fel. Fridolin egy főhadnagy és két ifjú helyg társaságában ült. A theat a vén órnagy inasa szolgálta fel nekik. Asztaluk egy sarokban lévén felalítva, a főhadnagy odaszolt, hogy hozzon gyertyát. A inas ehllant, s visszaillant egy ezüst, karos gyertyatartóval s azt oly ügyesen helyezte az asztalra, hogy a szerenestien Fridolin hollőfrtjein lángott vetettek.

Nosza! Volt sikoltás! Az inas ijedtebben nagyot kiáltott, mire az összes társaság rémülve rohant az Adonisz segélyére. Major Gné Frau ért oda elsőnek, s volt annyi lélek jelenléte, hogy míg néhányan csak elbögöttek a kellemes illatot terjesztő fűrtöket, ő simplieren lekapta az ijedteben majdnem elájuló Fridolin fejéről a parókát, s földöz vágva, egy üveg borral leöntötte.

Fridolin, szégyény — pár pillanattal még ott állt fényes-kopasz koponyájával aztán összeszedte magát, mint sebzett oroszlan rohant el.

Az egész társaság falrengető hajtója kísérte. Major Gné Frau pedig diadalmasan mosolyogva mesélte el Fridolinunk előbbi két esetét.

Később Strenguannk örömmel jelenté az esetet, s megvallá ennek, hogy a tréfa 500 frtjába került, mit az insának adott, hogy meggyűtsa a parókát.

A főhadnagy, ki Fridolinnal ült, szintén összeesküvő volt s eskák azért kért gyertyát.

Hát az „ezred Adonisz?” Rögön elmonskült a városból, s beadvá lemondását a tisztirangról, visszavonult birtokaira gazdálkodni.

Pár évvel később eljegyzésének híre jart.

Egy gazdag polgárleányt vett el az egykor oly búzka báro.

POLITIKAI HIREK.

* **A védővita** a 25. szakasz fölött, előreláthatólag még hosszabb időt fog igénybe venni. Ismét több képviselő iratkozott fel szólásra, és az előjegyzett elenzéki szónokok száma még 34. A kormánypart ezzel szemben azt a taktikát eszelte ki, hogy nem fog beszélni. Az összes kormánypart képviselői letörölték neveiket szónokok a jegyzékekről.

* **A regálé-kártalanítás.** Tiszta Kálmán miniszterelnök, mint pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be az állami italmérséi jövedék behozatala folytan adandó kártalanításról szóló 1888. évi XXXVI. törvényekkel a kártalanítási igény bejelentésére kitűzött határidő s az ezzel összefüggő határidők meghoszabításáról.

* **Legújabb.** Tiszta Kálmán miniszterelnök ma a szabaduló klubban a következő kijelentéseket tette: Tudomása van a különböző híresztelésekről, de nem csak olyanokról, melyek ő rá, hanem még magasabb helyre is vonatkoznak, de meg van győződve, hogy a párt tagjai mindenképp úgy sem adnak hitelt. Pártja körében kimondhatja, hogy kötelességének tartja helyét el nem hagyni. (Lelkes eljenzés.) Ha csak arról volna szó, hogy a mérvadó tényezők őt csak türik, ő félre vonulna, de miután meggyőződést szerzett arról, hogy a korona éppnyg, mint a képviselőház „egyedül jogosult többsége” (Miert? — azért mert a kaposvári mandátum is ott van?) az ő megmaradását és kitartását eddigi helyén „kötelességének hiszik.” ő ezen kötelesség teljesítése alól nem fogja magát kivonni. (Lelkes, hoszszatartó és folyton megújuló eljenzés és taps.) (Igy tehát Tiszta Kálmán megint a „korona bizalmát” jászta ki, hogy a bársonyszékben, melybe ma a még erősebben ragaszkodik mint valaha, — tovább is megmaradással. Ezen férfui önéretet nélkül való miniszter már valóban szánando kezd lenni!)

Megyei s helyi hírek.

* **Március 15-ike** Szabadságunk születése napjának negyvenedik évfordulójának megünneplésére országszerte megindult a készülődések. Nálunk Bácskában is majdnem minden városban és faluban ünneplik meg e napot. Csak a megye székhelye Zombor alnsza meg telt almat. Itt még egy artalan társas vascorával sem merik megünnepleni e nagy napot.

* **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírre tetetik, hogy az 1889. évre megállított I. és II. osztályú kereseti, valamint a házber és házadó lajstrom az 1888. évi XLIV. t. c. 16. §-ának rendelkezéséhez képest S egy-másután következő napokon, azaz folyó évi március 11-től bezerülő 18-ig a városi adóhivatalnál közszemlére kitűtetik. Eneklöve felhívataunk mindazok, kik ezen adókievétel ellen felebezni akarnak, hogy kellően felszerelt felszámolásaikat az 1888. évi XLIV. t. c. 16. §-ának b.) pontja értelmében a polgármester urhoz utézza a kir. adófeljegyelőző 15 nap alatt adják be, és pedig: 1. azon adózók, kik ezen adómmel már a mult évben megrovattak, a közszemlére kitett lajstrom kitűtelének napjától; 2. azok, kik a kivételi lajstromban megállapított házáddal első ízben rovatnak meg, adóelőzettségük az adókönyvecskükbe történt bejegyzéstől számítandó 15 nap alatt annnyal is lakába adják be, mert ezen határidő eltelle után elkésvé beadott feltebezesek az 1888-ik évi XLIV. t. c. 5.—8 §-ai értelmében visszantartandók lesznek. Zomborban, 1889. évi március hó 7-én Dr. Csuhás Benő, polgármester.

* **Pályázat** van hirdetve Paacsron egy 300 frt évi fizetéssel egybekötött végrehajtói állásra.

* **Márczius 15-ikét** a csurogi kaszinó is megünnepli. Hirtenstein elnök az ünnepnyen megnyitó beszédet tart, az ezen alkalomra alakult dalárda a szozatot éneklí Sarffenberg S. harmonium kísérete mellett Czako P. és Weisz Pr. felolvasásokat tartanak. Weisz Sarolta és Schlangner K. kisasszonyok énekelnek. Kellner R. k. a. pedig szavalni fogja Petöfi költeményét: Márczius 15-ike Utána táncz következik.

* **A közös hadügyminiszter** olyképen akarja megváltoztatni a hadgyakorlatok rendjét, hogy ne essenek a legnagyobb hőség idejében; a kisebb hadgyakorlatok július végén fogják befejezni s akkor haza bostják harmadik évet szolgáló legényeséget, augusztusban szünet lesz s az aratási munka végeztével, szeptemberben tartják a nagy gyakorlatokat, melyekre behívják a tartalékosokat is.

* **Eljegyzés.** Thum Adolf, a Mayer és Thum cég tagja eljegyezte Mayer Mariska kisasszonyt Mayer Károly városi biz. tag kedves és szép leányát.

* **A „Zombori ifjusági bál”** mely f. hó 9-én tartottat rendkívüli sikerrel díszkedhetik. A megye minden részéből látogatták, de különösen sokan voltak Szabadkáról, Bajáról. A báterem ezúttal szokatlan díszben pompázott. — s a táncz-jelvények is megérdemelték, hogy emelkül megöriztessenek. A rendezőség mindent megtett hogy a jelen voltak fesztelenül s minél kedélyesebben áldozzanak Terpsichore bájnainak. — a mit azonban főelőtte megkönnyített az a körülmény, hogy a férfienk óriási túlsúlyban volt a nők fölött. Legjobban jellemezheti a sikert az, hogy a bál „kivilágos kivirradtig” vagyis reggeli 8 óráig eltartott.

* **Eljegyzés.** Weidinger Sándor helybeli tekintélyes kereskedő mávelt, kedves leányát Sarolta k. a. t. f. hó 10-én eljegyezte Benedek Sándor debreczeni vasuti mérnök.

* **Langhoffer Károly** bulkeszi adminisztrátor Tarnocára lelkésznek választatott meg.

* **Felfüggesztés.** Theodorovics Dóme szt.-tamási jegyző állásától felfüggesztetett.

* **Eljegyzések.** Weinberger Zsigmond bajai terménykereskedő jegyet váltott Honig Celestina kisasszonnyal Brünneben. — Soós Gábor tb. szolgabíró eljegyezte néhai Laky Nándor, volt szent-tamási gyógyszerész kedves és szép leányát, Laky Gizella kisasszonyt.

* **Csöka Sándor** szingizagató Szabadkán működő társulatával f. hó 20-án érkezett Bajára, hol néhány előadást szándékozik tartani.

* **A topolyai pol. olvasó** egylet elhatározta, hogy a böjti időszakban felolvasásokat fog rendezni.

* **Népszerű felolvasások.** Zentán az ottani középiskolai tanárok egy szép és fűdös mozgalom élére álltak u. l. elhatározták, hogy a polgárság ismeretkörének szélesítésére ezújlól, közzérendő népszerű előadásokat fognak tartani. F. hó 10-én vasárnap d. n. 3 órakor tartották meg az első előadást a gymnasium rajztermében. Szűcs Lajos igazgató ur megnyitó beszéde után Tóth Lajos ur, a „magyarok honfoglalása”-ról tartott egy szép előadást.

* **A zental kereskedőifjak** f. évi márczius hó 18-án az „Eugen herczeg” szálloda ivetgtermében a „Zental izr. négyylet” javára jötekönyvedő purim-tánczyvalmat rendeznek. Belpoti díj szedeményként 50 kr., családtagai 1 frt 20 kr. Kezdeté 8 órakor. Felfűlézetek a jötekönyvekre köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

* **Rakodczay Pál**, volt szingizagató és színházi művezető, ki nálunk is működött jól szervezett színtársulatával a napokban levélben tudatta a magyar színesz-egyesület központi igazgató-tanácsával, hogy kilép az egyesületből, ott hagyja a színpályát s a magánéletbe vonul vissza.

* **A beteg honvédek**et a közös hadsereg helyőrségi körháza ezennel tizenyle krajevára drágábban fogják ápolni. A közös hadügyminiszter egy rendeletének következe, melynek értelmében a közös hadsereg kótelekőbe nem tartozó összes eremények ápolási díját a rendes napi 40 krajevára 58 krajevára emelték a helyőrségi körházak. A honvédelmi miniszter már intézkedett is, hogy az új rendelet szerinti fizessenek a beteg honvédekért.

* **Az ágost. evang.** hívőknek tudomásul adatik, hogy márczius 17-én délután 10 órakor a ezlra kibérelt helyiségbe istentisztelet fog megtartani, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívataunk. Gallé Emil egyházi felügyelő, Korossy Emil ágost. evang. lelkész.

* **Felfüggesztett községi orvos.** Csurogról írják, hogy az ottani községi orvos, Dr. Illies János, hamis közokirat kiállítása és az orvosi segélynek megtagadása miatt, a szabályi járási főszolgabíró által hivatalától felfüggesztetett.

* **Gyilkosság történt** f. hó 5—6 közti éjjeli Szabadkán. Ugyanis Göresék Mátýásné szül. Romanesek Mária holtestét a kútnak találták. A esendőrségnek azt jelentették, hogy Göreséknek öngyilkossá lett, de a helyszínen megjelent rendőr tisztviselő esendőr orvosa a hulla nyakán fotografási nyomokat talált, miert is rögtön értesítette az ottani kir. ügyészséget, miután nem öngyilkosság történt. Ez ügyben már két elfogatás történt.

* **Lóvásár.** Vasárnap tartották meg Zomborban a katonai lóvásárt. Ezenél több lovat hoztak be a szállásokról, és a közlelőb falukról. De a gazdák többet vartak a vásártól és méltán; annyi ló közal összesen 39-et vettek meg.

* **Rögtöni halál.** Szabadkán egy Kohán János nevű vándorlegény farsang utolsó napján betért egy Zságer István nevű városi polgár házához s egy kis enni valót kért. Adtak neki egy kis pogácsát és egy itál bort, mit elfogyasztva s megköszönve a házból eltávozott, de alig telt néhány lépést öszerogyott és meghalt. A szánalomra méltót a rendőrség felboncoltatta s az orvosok szívszélhúdást konstátáltak.

* **Halálozás.** Zányi Kálmán vajszka-bugányi kóregyző f. hó 9-én 41 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogultat f. hó 11-én kísérték örök nyugalomra általános részvét mellett.

* **Jelmec-estély.** Bulkeszről írják: A bulkeszi esárdán f. évi márczius hó 6-án kitűnően sikerült jelmecestély rendeztetett, melyre Bulkesz község előkelőin kívül még vidékiek is jöttek. A jelenlévők közül sikerült feljegyeztünk a következőket: Dech Jakabné, Himmelsbach Gyuláné (Kulpinról), Gotthard Samuné (váragársnó), Krémer Péterné, Pfeifer Istvánné, Kovács Akosné, Rapp Jakabné, Jankovich Irma (Ujvidékről), Fairy Julea (sport), Rapp Vilma (ezigányón), Kovács Bosko (magyar lány), Roder Mariska (piros bóbált), Sax Sarolta (pekínas), Filipán Kata (tírói fiú), Néber Jánosné (tírói nő), Néber János (bába), Néber Fülöp (pubi), Lang Frigyes (csikós). A kedvelyes mulatságnak csak a reggeli órák vetettek véget.

* **Bétkérés.** Szabadkán Jakobets Béla fűtári házában levő Kunetz Kálmán üvegkereskedő holtestnek az udvarra szolgáló alakát, f. hó 7—8 közti éjjel ismeretlen tettesek feltörték és a közpizentárból 70—80 frtot elraboltak. A rendőrség két gyanus egyént tartoztatott el, akikben az illgen-fele betérés tettestei is gyanítják felfedezhetni.

* **Öngyilkosság.** Szabadkán egy Kája Anna nevű hajadon megmérgezte magát. A szerenestien már holtan találták meg és a kórházba szállították boncolás végett.

* **Ó-Becseről** írják. Óriási feltűnést keltett nálunk Dörner Márton volt városbíró Pachitz Jenő községi mérnök és Nagy Péternek f. hó 6-án történt letartoztatása. F. hó 6-án esti 5 órakor Szendressy Odón kir. aljárásbíró, mint az alsóréti tölts ügyben emelt bünyvadak vizsgáló bírja, letartoztatta őket. A bír igen megdöbentető hatott a lakosság minden köré. A letartoztatott ügyvédek által még aznap felebeztettek a letartoztatási határozat ellen s a haladéktalanul egybeült önkormányzatsk az ügyet rögtön elintézte és elrendelte, hogy Dörner Márton és Nagy Peter szabadlábra helyeztessék, mivel a vádbeli eseklevény elkövetését tagadva, ellenök megsem állapítható a eseklevény sűjtő büntetés azon nagysága, mely a vizsgálattal fogságot indokolná. Pachitz Jenő azonban további fogságban maradt. Dörner és Nagy Pétert a határozat értelmében azonnal szabad lábra helyezték.

* **Kutba esett Kulán** egy Mack József nevű ember, amint vizet akart meríteni. A szerenestien valószínűleg egyensúlyát elvesztve bukott be, honnan csak holtestét húzták ki.

* **Ó-Szivacon** az ottani kertész Petrovics Tódort, e napokban ágyában halva találták. Mint hogy a kertész ép egészségu erőteljes ember volt, általános volt a hiedelem, hogy nem természetes halállal mult ki, miert is hatóságilag felboncoltatták, a boncolásból azonban kitűnt, hogy haláltól szívszélhúdás okozta.

* **Vasárnap, f. hó 17-én** friss bajorországi (kubachi) sör csapatotik a Csitaonca alatti vendéglőben.

* **Kéjvont Konstantinápolyba.** A hűvöti ünnepek alkalmából a m. kir. államvasutak városi menegygyőridója ez évi április hó 2-án kejtúazást rendez Budapestről-Belgrád, Nis-Szofia át Konstantinápolyba. Ezen kejtvontához kétféle jegyek fognak kiadani s pedig oly jegyek, melyekkel a visszazutás is az előbb említett vonalokat át es olyanok, melyekkel a visszazutás Várna-Ruszek-Gyurgyevó-Predeal-Brassó-Kolozsváron át történik. Ezen

jegyek ára belőrtve a teljes ellátást a vasuton Konstantinápoly és Konstantinápolyban 5 napi tartózkodás alatt, valamint az utóbbi említett jegyeknél az utazás Konstantinápolyból a hajón való utazás ideje alatt is, következő: az előbb említett jegyekért I. oszt. 145 frt, II. oszt. 140 frt, III. oszt. 125 frt, az utóbbi jegyekért I. oszt. 200 frt, II. oszt. 155 frt, III. oszt. 130 frt. Az utközöni ellátás miatt ebédidőközi megy Konstantinápoly. A vidéki résztvevők jelentéseket 50 százaléki meneti kedvezmény engedélyezték. Számukra a m. kir. államvasutak menetjegy-irodája beárólag április 1-ig elfogad, hol programok is díjmentesen kaplatók.

VEGYES HIREK.

* **Stefánia úzvegy trónörökösne** az osztrák-magyar-monarchia című munka szerkesztő és művészeti bizottsága igazgató tanácsának összes tagjához külön-külön a következő levelet intézte: „Fogadjal legforróbb köszönetem ama szolgálataikat, melyeket boldogult férjemnek, Rudolf főherceg-trónörökösnek tett, és kérem, hogy tapasztalataival és képességeivel a jövőben engem is támogasson, ki ő felsége, a király jóváhagyásával elvállaltam a vándorközelget az osztrák-magyar-monarchia irásban és képmen című munkát felül, hogy e művet a drága megboldogult kegyeltem emlékére folytathassam és az ő szellemében befejezésre juttathassam.”

* **Fehér Ipoly** a közoktatási tanács reformjéről. A tanügy egyik legérdekesebb napjé kérdése most a közoktatási tanács reformja. Nemesak a sajtóban és szakköznyelvben volt róla újabb sok szó, hanem észmezzere tárgyat képezte a képviselőház közoktatási bizottságában is. Fehér Ipoly, a szegedi tankerület főigazgatója, szintén hosszabb dolgotat írt e kérdéscről, kinyomatta a „Közoktatásügyi Szemlé”-ben, most pedig kiadta külön füzetben, gróf Csáky Albin szakminiszternek ajánlva azt. Részletesen foglalkozik ama kifogásokkal, melyek a közoktatási tanács ellen fölmerültek, hozzá szól a parlamenti bizottságban mondottakhoz, ismertetni a külföld megfelelő intézményeit s maga is szükségesnek mondja a reformot. De az új szervezetre önálló javaslatai vannak. Kívánja, hogy a közoktatási tanács ne tudománysszakok, hanem az iskolák a tanügyi ágak szeriat oszlojké csoportokra s tagjai főként olyanok legyenek, akik folytonos érintkezésben állanak az iskolai élettel. Többi közt óhajtja, hogy legyenek állandó tagok a tankerületi főigazgatók is, kiket szerinte bátran föl lehet költöztetni a központba, Budapestre, mert nem szükség okvetlenül tankerületekben lakniuk. A 37 lapra terjedő füzet 25 krajczért kapható a Franklin-társulatnál.

* **Az Eiffel-torony**, mint Párizsból írják, a tervezett időre, március 30-ára be lesz fejezve. Legközelebb festik be másodsor: a mostani lakkszínre, mely a vasat fedli, jön rá a zöld bronzszínű festék. A torony vakitón ragyogni fog, ha a nap rásüt. Most már nincs egyéb hátra, mint letéjezni az óriás lámpás. A Marsmezőről nem fog nagyobbak látszani a lámpás, mint egy gombostű és mégis 18 méternyi széles lesz a talpazata, a magassága 20 méter. A torony ezzel el fogja érni a 300 m.-nyi magasságot, sőt ha a villámhárítót is számítjuk, a 306-ot. A lámpás elég nagy ahhoz, hogy egy egész családot befogadjon. Efelé csakugyan legközelebb jött is akarja tenni lakását a lámpásba. A munka igen kimerítő; fáradtnak éri magát s orvosai hegyi levegőt ajánlanak neki. Tehát a magaépítette vashegy tetején fogja színi a friss levegőt.

* **Híres családok sarjai** mint — végrehajtók: Tomori A. (Alsó-Vereczke), Soltész A. (Budapest), Tury F. (Budapest), Csiky Zs. (Sárkány), Gyárfás F. (Fogarás), Bochner L. (Csik Szt. Márton), Várady J. (Debrecen), Gyertyánfy B. (Temesvár), Rákóczy G. (T. Fűred), Szentpétery J. (Erzsébetváros), Kunst M. (Datta), Maróthy N. (Szt. Márton), Dóczy B. (Szigetvár), Lukács L. (Kecskemét), Pápay Zs. (N. Kőrös), Szécsy L. (B. Hunyad), Meggyesy J. (M. Vásárhely), Barta Gy. (N. Kanizsa), Karácsonyi S. (T. Kanizsa), Kálnoky M. (N. Szalonta), Rutkay A. (Szekelybíd), Vay A. (Nyíregyháza), Hodossy K. (Szakoleza), Salamon B. (Rimaszecs), br. Polniz L. (Dees), Szentiványi G. (Hőszahagy), Csernus Zs. (Szabadka) Radány Gy. (Baja), Horanszky L. (Baja), Rozonyi G. (Topolnya), Dévai L. (N. Somkut), Pesthy J. (Szegszárd), Nemes S. (Z. Egerszeg), Keeskemény A. (Sümegy), Zákó D. (Alsó-Lendva) Fráter D. (Sz. Cseh), Oláh J. (Apatin), Székely K. (Bethlen), Rády Gy. (Gyöngyös), Konkoly A. Czepléd), Páry M. (Nyitra) Török P. (Debrecen), Komjáthy J. (Sopron), Gajzágó J. (N. Enyed).

Irodalom.

(Singer Mihály: Hétszer Görbe. Elbeszélés. Gross Gusztáv. Győr. 1889.)

Kiss Boldizsár korán vesztette el edes anyját. — Alig vette feleségül első és egyúttal utolsó szerelmét, Ellát, atya is meg halt.

Ella mindene volt tehát; de — mint ahogy azt már az Ellák rendesen esinálni szokták — neki meg Boldizsár nem volt mindene, lévén egy leánykori ideálja: Szendrey Árpád. Ezt adasszerzte a férje gazdaságába ispannak s megszokott vele. A fel-tört íróasztal tartalma helyett pedig otthon hagyott egy levelet, amelyből a következők beszéljenek helyette:

... Egyedüli mentsegem a szerelm. Szerettem Árpádot, még mielőtt ismertelek. Hisz ismered őt s tudod, hogy ő bírja mindazon tulajdonságokat, melyek egy fiatal szívet magukkal ragadnak. S én szerettem őt, szerettem az első szerelmem boldogító, mámorító erejével. Kedvezőtlen anyagi viszonyaink és atyámnak megmagyarázhatatlan ellenszenva Árpád ellen, lehetlenné tették egybekelésünket. Lemondtam; azt hívém, hogy határnélküli, hogy igaz szerelmed ki fogja őt törölhetni emlékezetemből, hogy téged boldogítja egykoron magam is boldogulhatok. Csalódtam. Nem élhetek Árpád nélkül. Követem őt; s ha az istenség meg kelene rabolnom érte, megtenném, mert nem bontakozhatom ki azon edes varázs alól, melyet reám gyakorol. Él boldogban és feledd a hitszegő asszonyt, kinek nem volt annyi erkölcsi ereje, hogy önmagát a becsületnek és boldogságnak feláldozza.”

Kiss Boldizsár eladja fokróságát s elmegy Párisba megsza-badulni szvendésétől. Majd Olaszországban vesz egy kis jószágot. Azután siroccól magányából Amerikába megy egy párisi barátjának példája szerint, akit szintén szerencsétlen szerelm kergetett az újjvilágba. Ott vesz hírl, hogy Ella Píroccoban betegen fekszik. Visszajő s a temetőben, Ella sírján találkozik Szendreyvel, kit másnap halva találtak meg a tengerben.

Boldizsár üres kobelet tér haza szülőhelyére s már-már azon van, hogy vízbe ölje magát, mikor egy gyámol nélkül maradt özvegyasszony és hat árúja embri kötelmere emlekezteti. Ezen kötelesség tartotta meg az életnek. Érettük dolgozott halála nap-jáig elsőben mint hivatalnok, több pedig mikor kezű törve elvesztette a hivatalát, az egykoron dúsgazdag úr rongyszéssel kereste meg kenyéret.

A munka, a szvendés s alighanem a párisi dinom-dánom megtörte őt s meggyönyvölt alakjáról elvezették Hétszer Görbénék.

Éz volna nagyjából az elbeszélés váza, amelybe epizód gyanánt Boldizsár párisi barátjának Delacourtnak Georgette kisasszonyal egy erőnyes énekesnővel való összebörönkődése játszik.

Szerzőnek érdeme már az is, hogy manapság, mikor az egész világ verset és rajtot ír, hosszabb lelekzetű darabdal lép föl.

Érdeme, hogy művecskéjében képre mászik a társadalomnak, amely nem tesz meg mindent, sőt nagyon keveset tesz az inségesek érdekében.

Az elbeszélés egyfelől a munka, másfelől a könyörület dicsőítése akar lenni.

Singer Mihály a tollat bizonyos jártassággal forgatja, de nyelve nem mindenütt elég magyaros s nem kerül eléggé a nagyotmondásokat, amely utóbbiból azt kalesolom, hogy szerző még fiatal ember. — A saját érdekében óhatom, hogy következő műveiben szíveleg meg ezt az észrevételt, annál is inkább, mert az elbeszélő tehetséget el nem lehet tőle vitatni.

Eme kifogásaimra csak néhány példát akarok ideiktatni:

„Az égre tekintett, melyen csillagok ezrei a legistább fényben tündökölték; de megvakítva a földfeletti fénytől” stb. (23. l.)

„Csalfa mosoly volt tehát boldogságnak alapköve!” (31)

„A tüzes lehelletű vasló lankadlatlan sebességgel rohant előre.” (43)

„Nem-e szánalomra méltók azokban azok is, akik nem bírnak más barátot, mint” stb. (73)

En ezt így mondanám: Nem szánalomra méltók-e azokban azok is, akiknek nincs más barátjuk, mint . . .

Amazokat pedig egyáltalán nem is mondanám.

Még egy futólagos észrevétel volt, amelynek a meg-erősítéséhez semmi szabályra sem hivatkoztam, amit tehát esu-pírom egyéni véleményem gyanánt kérek tekinteni. — Csak úgy a többivel egy fust alatt is mondom el, mert éppen most talált a tollam hegyére tolokodni.

Petőfi, Petrovicsból lett Petőfivé; Schedel, Toldira magyarosította a nevet! Radákovits József, Vas Gereben nével írt; Silberstein Adolf magyar nyelvű dolgotzatot Ótvosnek írja alá; Agai, Acésdy, Mareali, Radó, Simonyi mind magyarosított neveket.

Ha egy prókatorit Nyüző Kristófnak vagy Vesztés Gábor-nak, egy orosdoktorit Höher Beneének hívnak, egy apicázárda fejedelem asszonyát pedig Rima Magdolónak hívják, hát az leg-alább is mulatságos ellentét. Vagy ha már nem is mindenképpen ellentét, mindenképpen mulatságos.

Meggyőződésem, — már az indító okokat nem itt van helyén hosszú lére ereszteti, — hogy minden magyar ember váltson magának magyar nevet.

Iró-embernek az kétszeres kötelessége.

De a dolgotzatai alá okvetlenül nyomasson alkalmas nevet, pusztán aethetikai szempontból is.

Milyen furcsa hatása van természet egy dythiramb alatt, mely a hajnat vagy a honszerelmet éneklí meg, ennek a névnek: Fleck Flórian.

. . . Szendrey Árpád se lett volna tán ideálja Ellának, ha nincs ilyen fülbemázó neve. Ami Boldizsárra határozottan szerencsés volt, mert még most is élne, — a mig meg nem hal — a feleségével boldog; ellenben igaz, hogy akkor Singer Mihály meg nem írta volna ezt az elbeszélést, ami egyébiránt nem is volna éppen valami nagy baj, ha okunk nem lenne remélni, hogy elfogja még feledtetni sokkal sikereltebbekkel.

Révész Ernő.

— **Bemutató lapok** Bongand Emil lavalí püspök „Szt. Monika élete” magyar kiadásásából. A szt. Monika képevel díszített könyv füzve 2 díszkötésben 3 frtért megrendelhető Ruschek Antal plébánosnál, Győr Sziget.

— **Országvilág** március 9-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Gabelsberger Xaver Ferencz (areképpel). Irta Rónai Károly dr. — Éhes napok. Költemény írta Reviczky Gyula. — A hegység tündére. Regény. Irta Beniczkyne Bajza Lenke. (Folytatás). — Ad vocem 25. §. Irta népfelköl. — Ilona apróságai. Ford. Hock János. — A levelbárcza harc. Irta Gúta József. — Klára. Regény. Irta Braddon E. (Folytatás). — Három nővér (képpel). — A hótról. Irta Székely Huszár. — Fuvola hangverseny Sansoucciban. (Képpel). — Állandó rovatok: Tud. és irod. Nők világa. Művészet stb.

Történelmi naptár.

(Folytatás.)

- Március 15.
- 1830. Heyse Pál, a híros novella író megh.
- Március 16.
- 1813. Poroszország hadüzenete Franciaországnak.
- Március 17.
- 1813. A német „Landwehr” organiz.
- Március 18.
- 1871. Commune lázadás kitörése Párisban.
- 1876. Freiligrath Nándor, a költő megh.
- Március 19.
- 1871. III. Napoleon Angliába megy.
- Március 20.
- 1716. Newton megh.
- 1815. I. Napoleon bevonulása Párisba.

(Folyt köv.)

Pattantyúk.

Vezeti: SIRIUS.

Egy ur szóvitába keveredett egy zsidóval és egymást nem éppen a legszebb tiulusokkal illettek.

Vége megán a tolokadást az úr s így szólott a zsidóhoz: — „Takaródkend el mindjárt nem akarok ily rongy emberrel tovább vesződni?”

— „Nőü . . . még a thekinthetes hírl sem nem papiro” — válaszolá hirtelen a Mósi.

* Egy kisasszony nagyon szeretett regényeket olvasni. Arra kérte tehát udvarlóját, hogy hozzon számára néhányat, hogy analmas idejét elűzhesse velök.

— „Kedves nagysád, ha szabad kérdeznem, hogy mulatott a románokkal (beszélykék)?”

— Kedves nagysád! néhány b e s z é l y k é t bátorítottam hozni, mondhatom kiténök; nagyon jól fog velük mulathatni.

A kisasszony átvette a beszélyeket és megköszönte.

Néhány nap után midőn már átolvasta azokat, visszaadta udvarlójának.

Az udvarló erre nagy bókok között kérde:

— „Kedves nagysád, ha szabad kérdeznem, hogy mulatott a románokkal (beszélykék)?”

— „Nagyon rosszul, nem tudtam velük beszélni!” — volt a meglepő válasz.

CSARNOK.

Márczius 15.

— 1889. —

Nehéz idők járnak
A magyar hazára
A magyar nemzetnek
Törnek igazára.
Alkotmánya, nyelve,
Két legdrágább kincse
Ezt akarják verni
Idegen bilincshe.

Márcziusi szellő.
Mondd hol, merre késel
Hol vagy a szabadság
Enyhe melegével?
Jőj, hisz olyan régen
Oly epedve várunk;
Negyvenegy éve már,
Hogy itt voltál nálunk!

Azóta önmagát
Pusztítja e nemzet,
Szent jogát eladja
Gyűlölt idegönek.

Fiaiból immár
Árultot neveltek,
Kik a haza bűján
Galádul nevetnek!

Jőj el újra hozzánk
Márcziusi szellő,
Jőjjön el tevédél
Az a vészes felhő,
Melynek menydörgése,
Lesújtó villáma
Fényt érit e nemzet
Éjszótét utjára.

Hadd jőjön a villám,
Nem félünk mi tőle,
Új szabadságnak lesz
Fényes hirdetője!
Sujtsa le azokat,
Kik rosszat akarnak,
Akik véret vennék
Sok jó s hű magyarnak!

6.

Szerkesztői üzenetek.

Egy a sok közül. Panaszja jogosult, de hogy hangot adjunk annak — ismernünk kell nevet. Egyébentl nyugodjék meg, — az előkelőség negyözese senki igazán előkelő nem tesz. — s itt Zomborban minden tisztességes — ha mindjárt szegény hivatalnok is, habtné lehet az iteni u. n. gentry-körökben. Ez ellen algha tiltakozik bárki.

Külmunkatárs — helyben. Az ő s mások megnyugtatóra — valamint a jövőben való netáni félreértések kikérleése ezéjjából kijelentjük, hogy a „Bácska” nyíltterezője már mult hó 15-én megszűnt e lap belmunkatársra lenni — s a jelenben külmunkatársi viszonyban sincs többé lapunkkal.

A—ffy. Folytassa — kérjük! Közleményét örömmel fogadjuk!

II.—II.— szállás. Másszor is!

Nyilatkozat.

Ha a „Bácska” azt tartja, hogy az a hang s az a fegyver, melyet én — őt utánozva — használtam „nem tisztességes”, — akkor nekem nincs többé létjogom s megyek vissza, a honnan jöttem, — a „torony alá.” De ha a „Bácska” valamikor ismét el találja feledni azt, hogy az általam használt hang és fegyver az irodalmi tisztességgel össze nem fér, — akkor csak rajta, szó-laljam meg ismét az én hangomon s én meg fogom érteni. Elad-dig ég velünk és subagallér!

Fityók Gergely.

A közönség köréből.*)

Április februárban.

(Válasz a katymári „Főrendező”-nek.)

Igen nagy megelégedésemre szolgál, hogy a „Zombor és Vidéke” f. évi 16. számban megjelent „Április februárban” című szerény közleményemre a katymári „Főrendező” a „Bácska” ezimű újság legutóbbi számának „A közönség köréből” ezimű rovatában reflektál. Megelégedésemre szolgál, mondom, mivel most legalább tudom, hogy ama szerény közleményemmel nagyon is az elevenére találtam. Haragszik érte borzasztóan pedig hát: „A ki haragszik, annak nincs igazja!”

Mintán azonban a „Főrendező” reflexiójában egészen a „Bácska”-hoz illő hangon támad meg, kénytelen vagyok az igazság érdekében az igyet újból szöszletetni.

Nem tudom, van-e a magyarnak még egy új kiténök axioma, melynek igazságát az ember annyira tapasztalhatná minden perczben, minden lépton-nyomon, mint az, mely így hangzik: „Szólj igazat, betörök a fejed!” Hiába! gazdag vagy szegény, király vagy köldös, úr vagy paraszt, mind haragszik, ha az igazsá-

*) E rovat alatt közzététek nem vállal felelősséget a szerk.

